

Zó imkert u met ronde korven

deel 3

Tekst en foto's Bart de Coo

Je leest er altijd zo weinig over, maar bijenvolken willen na de zwermtijd graag nog eens zwermen, zelfs op de heide. Ook jonge, pas bevruchte moeren vertrekken soms. Een eigenaardig fenomeen, want de dracht loopt ten einde, dus waarom zouden bijen dat doen? Een hypothese is dat zulke 'jongemoerszwermen' hopeloos moerloze nesten alsnog in gebruik kunnen nemen. En dit is de tijd van het jaar dat de imker met hopeloos moerloze volken komt te zitten.

Ondertussen bloeien in juni-juli de lindebomen. Honing oogsten doet de korfimker slechts aan het einde van het seizoen, dus van het oogsten van voorjaarshoning of zomerhoning is in beginsel geen sprake. Nou ja, na een zware zomerdracht kunt u rondom het broednest nog wel eens mooie stukken raat wegsnijden. Lang geleden klopten men zelfs de korf zo leeg mogelijk, waarna men alle raten uit de korf sneed, de bebroede raat terugspijlde in de korf en de bijen weer terug in de korf gooide, wat een geweldige klierderboel moet zijn geweest. Sommige imkers zullen er ongetwijfeld handigheid in gehad hebben.

Ook onderzetranden kunnen nu van pas komen, als u toevallig te maken heeft met een supervolk en flinke dracht. De makkelijkste manier om aan onderzetranden te komen, is door een oude korf te slopen. Of u zet de korf op een autoband, of u zaagt een rond gat in een plank met de doorsnee van de korf. Dan zet u de korf op een broed- of honingkamer, zodat het raatwerk onder de korf kan uitzakken. Deze aanpak kan zwermbeperkend werken: u geeft immers veel ruimte.

Onderzetranden, vaak gemaakt van een uitgediende korf.

Hoofddracht en moerloosheid

Als de linde bloeit, dan is ook het moment gekomen om te kijken of de jonge moeren goed aan de leg zijn. Meestal volstaat het om de middelste raten opzij te buigen, waarna u al gauw verzegeld broed ziet. Zelfs dat kunt u nog wel eens achterwege laten: als de bijen fanatiek af en aan vliegen en veel stuifmeel meenemen, dan moet het haast goed zijn. Als u twijfelt, dan moet u dieper in de korf kijken. Snij daarvoor een flink stuk van de middelste raat terug tot aan de onderste spijlen. Snij daarna met het korfmes een puntje uit de raat, dichtbij het vlieggat. Kijk of u eitjes en larfjes ziet. Een ervaren imker ziet eigenlijk vrij snel of een volk in deze tijd van het jaar moerloos is geworden, maar de tekenen laten zich lastig beschrijven. Ook een zelfgemaakte 'raten-spiegel' kan nu goed van pas komen (zie foto). Keer het werk naar de zon, zodat het licht recht tussen de raten valt en kijk met de spiegel zoals de tandarts naar ongerechtigheden zoekt. Werkt verrassend goed!

Als u foute boel vermoedt, dan komen reservemoeren in bevruchtungskastjes of moerpotjes nu goed van pas. Zet de korf daarvoor op een verhoging zoals hierboven beschreven: een onderzetrand, autoband of plank met spaarkastromp. Verwijder het deksel van het minikastje en zet het bevruchtungskastje zo in zijn geheel onder de korf, dus zonder afdekking. De afstand tot de raten in de korf moet zo klein mogelijk zijn. Net ertegenaan is toegestaan.

Als u een reservevolkje in een moerpot heeft zitten, zet de moerpot dan ondersteboven onder de moerloze korf. Succes gegarandeerd. Na een week of zelfs na een paar dagen zult u zien dat de bijen raten hebben gebouwd naar het minivolkje. Snij die los en verwijder pot of kastje en laat het broed desnoods uitlopen door het tegen de wand van de onderzetrand te zetten of verzin iets anders.

Maagdenschwermen

Wat nu als in de loop van juli de oude moeren opnieuw willen zwermen? Dit is een groot probleem in de korfimkerij, maar ook een uitdaging. In het verleden heeft men de gekste remediën verzonnen. U zou kunnen beginnen met het wegsnijden van grote stukken verzegelde honing en van verzegeld darrenbroed. Als dat niet werkt dan kan ik u de volgende twee manieren adviseren.

De eerste heet 'omjagen'. Maak daarvoor tegelijkertijd twee jagers, een van het zwermvlustige volk en een jongemoervolk dat de korf nog lang niet heeft uitgebouwd, of dat op oude raten zit met een klein broednestje. Het gaat erom dat er véél ruimte beschikbaar is. Als u een kwartiertje gejaagd heeft op de manier die ik eerder heb beschreven – maar nu

Een zelfgemaakte 'ratenspiegel' kan goed van pas komen.

met twee korven tegelijk, door op de beide korven afzonderlijk met één stok te trommelen – dan gaat u nog eens grondig en langdurig op de grond botsen, vijftig keer is zeker toegestaan. Doe dat met een spanband om de korf, zodat u de klappen vlak voor het neerkomen een beetje kunt opvangen. Als u de krammen loshaalt en u verwijdert de korf, dan moeten bijna alle bijen in de kieps liggen. Gooi de volken vervolgens op elkaars werk en zet de volken terug op hun oude plaats. De beide volken hebben dus onderling geruimd van nest, maar de volken keren terug op hun oude plaats, voor de goede orde!

De tweede manier werd mij verteld door Huub van de Wetering uit Gilze. Huub jaagt een korf af en zoekt vervolgens de moer. De moer gaat meteen terug de korf in waar ze vandaan kwam. Maar veel bijen die nu in de kieps liggen, keren niet terug. Die worden op de grond gestoten vlak voor een bevolkte kast of korf die wel wat versterking kan gebruiken. Zet er een plank schuin tegenaan. De gejaagde bijen zullen gedwee naar binnen lopen en er zal ze geen strobreed in de weg worden gelegd.

Wachten op de hei

Nu is het afwachten tot de korven naar de heide kunnen. In beginsel zijn dat de korven met de oude raten. Meestal zullen die een jonge moer aan boord hebben. De korven met de nieuwe raten blijven bij voorkeur thuis. Die gaan we inwinteren en die moeten straks in september de heidevolken die uit de korf gebotst zijn onderdak gaan bieden. Als u geen gelegenheid heeft om naar de hei te reizen, dan moeten we zoeken naar alternatieven. Ik zal met u meedenken. 🍷

Bijenkorven op de heide bij Wezep. Foto Richard de Bruijn